Gemeente Heerde

Verslag vergadering commissie (Samenleving en) Ruimte van 9 september 2019

Aanvang	19.30 uur
Plaats	raadzaal gemeentehuis te Heerde
Aanwezig	*de voorzitter: G. van der Rhee* *de leden:* *CU-SGP: B.J. van der Linde, J. Tuinman* *CDA: J.G. Berghorst, H.J. Mateman* *VVD: G. Hardam-Postma (tot 21.35 uur), B.J. Volkers* *GBP: A.J. van Duren, W. de Weerdt* *PvdA: B. Horst, A.J. Tigchelaar-Mulder* *D66/GL: G. Kwekkeboom, D.J. Landman-Kok* *het college: wethouders J. Berkhoff en W. Meijer* *commissiegriffier: J. Kok* *notulist: H. Geertsma* *ambtelijke bijstand: H.M. Korte (agendapunt 9)*
Afwezig:	*S.I. van Amerongen, A. Jalink, S.J.L. Nienhuis, H. Sellies, G. Vijge-Koning*

---

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom. Afmeldingen zijn ontvangen van de dames Van Amerongen en Vijge en van de heren Jalink, Nienhuis en Sellies. Zij zijn vervangen door - respectievelijk - mevrouw Landman, mevrouw Hardam, de heer Mateman, de heer Tuinman en de heer Horst. De heer Berghorst neemt voor het eerst deel aan een commissievergadering. De voorzitter wenst hem een goede tijd toe in deze commissie.

2. Melding van insprekers bij agendapunten en vaststelling agenda

Er zijn geen insprekers. De agenda wordt vastgesteld overeenkomstig het concept. D66/GroenLinks heeft aangekondigd een opmerking te willen maken bij agendapunt 7.

3. Verslag commissievergaderingen Ruimte 24 juni en Samenleving 25 juni 2019

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld. Er zijn geen opmerkingen naar aanleiding van de verslagen.

4. Lijst met aandachtspunten, toezeggingenlijst en bestuursagenda

4.1. Lijst met aandachtspunten commissie Ruimte

Geen vragen of opmerkingen.

4.2. Lijst met aandachtspunten commissie Samenleving

De heer Tuinman vraagt of er al iets te zeggen is over een mogelijke eerdere behandeling van het raadsvoorstel 'exploitatie begraven'. Wethouder Berkhoff heeft geen nadere informatie. Hij weet wel dat er sprake is van een zekere urgentie.

4.3. Toezeggingenlijst

Geen vragen of opmerkingen.

4.4. Bestuursagenda

De bestuursagenda is nog niet helemaal opgeschoond na de besluitvorming van voor het zomerreces. Dat zal voor de volgende commissievergadering gebeuren.
Er zijn geen vragen of opmerkingen.

5. Spreekrecht publieke tribune over punten die niet op de agenda staan

Voor dit spreekrecht heeft niemand zich aangemeld.

Hamerstukken

6. Aanwijzing lokale omroep

Dit voorstel gaat zonder bespreking als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

7. Vaststellen bestemmingsplan 'Kamperweg 27'

Mevrouw Landman vraagt of het normaal is dat het bestemmingsplan wordt vastgesteld terwijl de verbouwing allang klaar is. Wethouder Berkhoff: Het afgeven van een vergunning voor het verbouwen van een woning is niet afhankelijk van de bestemming (maatschappelijk of wonen). In de huidige markt kan men voor gebouwen zonder woonbestemming moeilijk een hypotheek krijgen. De plek leent zich ook voor een woning. Het college is blij dat er geen ruimte is voor een enorme hondenkennel, zoals onder de bestemming maatschappelijk mogelijk zou zijn. Daarom heeft het college destijds al een positieve grondhouding aangenomen.
Het voorstel gaat zonder verdere bespreking als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

Raadsvoorstellen Ruimte

8. Uitvoeringsparagraaf 6.0 (inclusief bijlage Bijdrage sociale woningbouw)

Veegrondje

De heer Volkers vraagt waarom voor elke hogere bouwlaag een correctiefactor wordt toegepast (bijlage 1 bij document 'bijdrage sociale woningbouw'). Wil de gemeente een lagere bijdrage voor sociale woningbouw hebben in een appartementengebouw?
Wethouder Berkhoff stelt voor dat de heer Zilverberg, de bedenker van deze rekentool, een korte toelichting geeft in het verslag. De heer Volkers gaat daarmee akkoord.

Eerste termijn

De heer Mateman: Het CDA vindt het afdwingen van sociale woningbouw op deze manier in de basis een goede gedachte. De fractie vraagt zich wel af of de lagere bijdrage bij een appartementengebouw de bouw van appartementen niet in de hand werkt. Het CDA wil graag dat er ook grondgebonden sociale woningen komen. Verder wil de fractie weten hoe bij dit voorstel de gewenste verdeling tussen sociale huur- en sociale koopwoningen kan worden afgedwongen. Een laatste vraag is of een particulier die een woning wil bouwen ook 9000 euro moet afdragen.
De heer Volkers: De VVD vond de vereveningsbijdrage in eerste instantie een uitstekende gedachte, maar bij nadere bestudering rezen er toch vragen. Worden de doelstellingen ten aanzien van sociale woningbouw op deze manier wel gehaald? De fractie is blij met het huidige beleid, waarbij een ontwikkelaar de plicht heeft om elk project voor 30% uit sociale woningen te laten bestaan, of die 30% op een andere locatie te realiseren. In dit voorstel krijgt die ontwikkelaar de mogelijkheid van een uitvlucht: hij kan zijn verplichting afkopen met een bijdrage. Als het fonds zich op die manier blijft vullen, is het de vraag op welke locatie dan nog sociale woningbouw wordt gerealiseerd. In dit verband herinnert de VVD aan de inspraakbijdrage van de heer Van de Ven in een eerdere vergadering. De directeur van Triada wees er toen op dat de gemeente de laatste tijd te weinig aan sociale woningbouw heeft gedaan. Een gevolg van het voorliggende voorstel kan ook zijn dat er straks weer een wijk komt met alleen sociale woningen. In het coalitieakkoord wordt de voorkeur gegeven aan gemengde wijken. Laat het college die voorkeur weer vallen? De VVD zou het jammer vinden als het oude beeld van rijke en arme buurten weer terugkomt. Deze fractie wil graag een inclusieve samenleving, met woonwijken waarin verschillende bevolkingsgroepen elkaar kunnen versterken. Wat het fenomeen van subsidiepotten betreft wijst de VVD op de premie-A-woningen en de premie-B-woningen uit het verleden. Met een subsidiebedrag van zo'n 30.000 gulden kreeg men toen een goedkopere woning, die vijf jaar later voor het volle pond weer op de markt kon worden gebracht. Bij de evaluatie bleek dat geen succes te zijn: er was eenmalig een bedrag geïnvesteerd en dat bedrag was op een gegeven moment op. De vraag is of het fonds dat

nu wordt voorgesteld ook zo gaat werken. Volgens de VVD kan doorstroming eenvoudig worden bevorderd door starterswoningen te bouwen met maar twee slaapkamers.
De heer De Weerdt vindt dat de heer Volkers wijze woorden heeft gesproken. GBP vraagt al jaren aandacht voor sociale woningbouw, maar de praktijk blijft achter bij de wens. In wat nu gezegd wordt, heeft het college een handvat om daar verder in te komen. Er zitten erg veel mensen in de problemen als het om dit soort woningen gaat. Een probleem is ook dat veel sociale huurwoningen worden gerenoveerd en vervolgens te koop worden aangeboden. Dat kan nooit een doelstelling zijn van Triada. De voorzitter wijst erop dat dit punt buiten het voorstel valt, maar dat het aan het college is om er al dan niet iets over te zeggen. De heer De Weerdt legt uit waarom hij dit naar voren brengt. Wat nu aan de orde is, is het gevolg van zaken die de raad eerder misschien niet duidelijk genoeg aan het college heeft voorgelegd.
De heer Horst denkt dat wat nu voorligt juist een duidelijk signaal is dat het de gemeente menens is met de sociale woningbouw. Hij is ook niet gelukkig met de verkoop van sociale huurwoningen, maar hij wijst er wel op dat de raad zelf bij dat onderwerp betrokken is geweest. In het kader van de uitnodigingsplanologie worden in de uitvoeringsparagraaf 13 onderwerpen genoemd waarover men ideeën kan inbrengen. Daarbij mist de PvdA het onderwerp 'hotel', terwijl dat in Heerde al jarenlang op het verlanglijstje staat. Er liggen inmiddels twee initiatieven, maar het zou goed zijn om in dit verband toch nog eens een oproep te doen. De bijdrage voor sociale woningbouw is op zich een goede gedachte, maar de heer Horst sluit zich wel aan bij de vragen die het CDA en de VVD daarover hebben gesteld. Volgens de PvdA zou de gemeente een project gewoon moeten weigeren als het niet voldoet aan de motie die de raad destijds heeft aangenomen. Dat geldt dan uiteraard alleen voor grotere projecten; voor kleine projecten heeft het college een zekere vrijheid. De PvdA vraagt zich alleen af wat de juridische mogelijkheden zijn om de uitvoering van de motie af te dwingen. Is daarvoor misschien toch het oprichten van zo'n vereveningsfonds nodig?
Mevrouw Kwekkeboom sluit zich ook aan bij de vragen van eerdere sprekers. Haar fractie wil wel graag weten hoe de resultaten van deze manier van werken worden gemonitord. Op het lijstje van onderwerpen voor ideeën staat onder andere 'energietransitie en toepassing duurzame energie'. Er is echter nog steeds geen afwegingskader vastgesteld. Dat lijkt in deze uitvoeringsparagraaf een gemiste kans. Kan daar alsnog iets aan gedaan worden? Er staat namelijk wel dat het gemeentebestuur over dit belangrijke onderwerp een aantal kwalitatieve uitspraken kan doen om het gesprek aan te gaan.
De heer Tuinman: De ChristenUnie-SGP ziet in dit voorstel een goede aandacht voor de woningbouw in het algemeen en voor de sociale woningbouw in het bijzonder. Wonen is belangrijk omdat het meer is dan een dak boven het hoofd hebben: de woning is het centrum van waaruit men leeft en meedoet aan de samenleving. De fractie vindt het begrijpelijk dat in de uitvoeringsparagraaf niet veel is veranderd ten opzichte van vorig jaar: er moet rekening worden gehouden met het feit dat de nieuwe Omgevingswet eraan komt. Dat het college zoekt naar middelen om de achterstand op het gebied van sociale woningbouw in te lopen, steunt de ChristenUnie-SGP van harte. Tegelijk plaatst ook deze fractie kanttekeningen bij het middel dat nu wordt voorgesteld. Ze vraagt zich af in hoeverre de markt zich een boete laat opleggen als ze niet doet wat de gemeente wil. Het gevaar bestaat dat initiatiefnemers Heerde straks links zullen laten liggen. Niet elke gemeente hanteert immers zo'n boetebeding. Bovendien heeft de bouwwereld in deze tijd van hoogconjunctuur werk genoeg. Het is algemeen bekend dat projectontwikkkelaars niets met sociale woningbouw hebben, laat staan dat ze bereid zijn een bijdrage in een fonds te storten. In tijden van economische neergang is de bereidheid om sociale woningen te bouwen groter, maar dan is zo'n fonds dus niet nodig. Volgens de ChristenUnie-SGP heeft een bijdrage in zo'n fonds ook een prijsopdrijvend effect voor de woningen die wel worden gebouwd. Die worden dus financieel gezien minder aantrekkelijk. Intussen laat de fractie zich graag overtuigen als ze het mis heeft of dingen over het hoofd ziet. De ChristenUnie-SGP wil wel graag weten in hoeverre Triada bij de totstandkoming van dit voorstel betrokken is geweest en wat de rol van de corporatie is in het vervolgproces. Daar staat niets over in de stukken. Verder vraagt ze of het college weet welke ervaringen andere gemeenten hebben met een vereveningsfonds.

Wethouder Berkhoff: De lagere bijdrage bij een appartementengebouw heeft te maken met het feit dat het grondbeslag per wooneenheid kleiner is dan bij grondgebonden woningen. Met elke bouwlaag wordt dat verschil groter; daarom kan met elke hogere bouwlaag de bijdrage weer dalen. Zoals afgesproken, zal dat in het verslag nader worden toegelicht.

[Aanvulling op het verslag:
Laagfactor
De residuele grondwaarde van een appartement is ten opzichte van grondgebonden woningen lager. Dat heeft als reden dat de bouwkosten van appartementen per m2 vloeroppervlak hoger zijn dan grondgebonden woningen. Hoe meer woonlagen, hoe hoger de bouwkosten per m2 vloeroppervlak. Als gevolg van de hogere bouwkosten komt de residuele waarde van appartementen, ten opzichte van grondgebonden woningen, lager uit. De lagere residuele waarde resulteert in een lagere draagkracht voor appartementen dan bij grondgebondenwoningen. Deze lagere draagkracht kan uitgedrukt worden in een "laagfactor".]

Op de verdeling tussen sociale koop en sociale huur en de maximale bedragen die daarbij mogen gelden, wordt in de notitie ingegaan. Een particulier die één vrijstaande woning bouwt, zal naar rato ook een bijdrage moeten afdragen. Ook met die ene woning wordt immers geen uitvoering aan de motie gegeven. Uiteraard gaat het in zulke gevallen niet om grote bedragen. Wat de vraag betreft of het fonds wel gaat werken: het is in ieder geval duidelijk hoe het tot nu toe *zonder* dit fonds is gegaan. Dat de sociale woningbouw een achterstand heeft opgelopen, kwam voor een deel doordat de gemeente haar instrumentarium niet op orde had. De motie die de raad heeft aangenomen, betekende op dat punt al een hele verbetering. Die motie speelt nu een behoorlijke rol in de discussie met ontwikkelaars. In projecten die zich daarvoor lenen, worden nu ook echt sociale huurwoningen opgenomen. Een recent voorbeeld is de Willem-Alexanderschool. In het oorspronkelijke plan voor die locatie zat nog niet de gewenste verdeling, maar later zijn tien van de geplande woningen alsnog sociale huurwoningen geworden. De gesprekken daarover zijn goed verlopen. Er is wel een discussie geweest over de grondprijs. Op dat punt heeft de gemeente iets kunnen betekenen om haar wensen realiseerbaar te maken. Verevening heeft in dat geval dus plaatsgevonden met de oorspronkelijke grondprijs. Het is echter handig om daar voortaan een fonds voor te hebben. Er zijn meer gemeenten die daarmee werken. De bedragen die in het voorstel worden genoemd, zijn ook gebaseerd op gegevens uit dergelijke gemeenten. Overigens gaat het niet om een boete, maar om een bijdrage. Gelet op de prijzen die momenteel voor woningen worden betaald, is het een zeer bescheiden bijdrage te noemen. Hoe het fonds gaat werken, zal moeten blijken, maar de wethouder denkt wel dat op deze manier de doelstellingen zullen worden gehaald. Uit andere gemeenten zijn ook ervaringscijfers bekend. Hopelijk zal het fonds niet al te omvangrijk worden. Dat zal immers betekenen dat de bepaling daarover als drukmiddel al voldoende is. Er is zeker sprake van afdwingbaarheid: in de samenwerking met de ontwikkelaars hanteert de gemeente sturende principes. Het idee van het fonds is met Triada besproken en de corporatie juicht het toe. Wat het risico van 'ontmenging' betreft: wijken met een gemengde samenstelling hebben inderdaad de voorkeur. Het college denkt niet dat het vereveningsfonds de diversiteit in de wijken zal tegengaan. Wel zijn er plekken in deze gemeente waar een verlaging van de grondprijs met het oog op sociale woningbouw niet mogelijk is. Wijken met alleen sociale huurwoningen zullen er echter niet meer komen. Premie-A- en premie-B-woningen zijn iets van vroeger. Bij aankoop van een sociale woning zal wel moeten worden vastgelegd dat die woning een sociale koopwoning blijft als ze in particuliere handen overgaat. Wat de monitoring betreft: de raad kan de programma's voor woningbouw die er gaan komen zelf volgen. Het college zal dat uiteraard ook doen. Wat de oproep van GBP betreft: het college is op dit moment volop aan de slag met het onderwerp 'sociale woningbouw' en probeert daar gemeentebreed iets aan te doen. In de verkoop van sociale huurwoningen heeft de raad inderdaad zelf een stem gehad. Een corporatie heeft die verkoop soms nodig om middelen te genereren die dan weer ingezet kunnen worden voor nieuwbouw. In het lijstje van dertien onderwerpen voor ideeën is de volgorde veranderd. Woningbouw staat nu op 1. De opmerking dat er geen hotelaccommodatie op het lijstje staat, is relevant. Er liggen al drie positieve

grondhoudingen, maar dat is nog geen garantie dat er een hotel gaat komen. Het onderwerp zal nog voor de raadsvergadering aan het rijtje worden toegevoegd.
Wethouder Meijer onderstreept het betoog van zijn collega. Wat het afwegingskader voor initiatieven op het gebied van wind- en zonne-energie betreft: daar zijn werkafspraken over gemaakt. Het is verstandig om die afspraken de komende tijd zorgvuldig uit te voeren. Als dat gebeurd is, kunnen ze worden doorvertaald in de omgevingsagenda.

Tweede termijn
De heer Mateman acht het denkbaar dat de residuele grondwaarde geen (of zelfs een negatief) rendement oplevert voor de ontwikkeling van het project. Hij denkt aan een winkelpand met een boekwaarde dat omgebouwd moet worden naar woningen. De vraag is of de ontwikkeling dan wel kan worden doorgezet, als de ontwikkelaar ook nog een bijdrage aan het vereveningsfonds moet betalen. Het zou jammer zijn als er een slechte plek in het dorp blijft zitten. Wat de bouw van appartementencomplexen betreft: daar zijn nog heel wat plekken voor beschikbaar. De locaties voor grondgebonden woningen raken echter op. Het CDA wil weten hoe de gemeente stimuleert dat zulke woningen ook ontwikkeld blijven worden. Met alleen appartementenbouw wordt een doelgroep gemist.
De heer Volkers denkt dat de wethouder zijn punt niet goed heeft begrepen. De zorg van de VVD is dat de ontwikkelaar liever duurdere woningen bouwt en daarom maar gauw wat geld in het vereveningsfonds stort. Dan bereikt de motie die de raad heeft aangenomen haar doel niet. Het fonds is prima voor een plan van twee of drie woningen, maar bij een groter plan (zoals dat voor de werf) kan het als een soort aflaat gaan fungeren. De vraag is dus wanneer de ontwikkelaar die 'joker' mag inzetten. Beoordeelt hij dat zelf of doet het college dat? In het laatste geval zou de zorg van de VVD grotendeels weggenomen zijn.
De heer De Weerdt denkt dat het college wel begrijpt wat het moet doen. Er wordt veel over het onderwerp gepraat, maar GBP hoopt dat er nu ook dingen in gang worden gezet. Het is mooi dat er kleinschalige projecten zijn opgezet en dat er sprake is van inbreiding, maar er moet nog wel wat meer gebeuren.
De heer Horst sluit zich volledig aan bij de laatste woorden van de heer Volkers. Hij is het ook eens met wat de heer Mateman zei over grondgebonden woningen. In haar algemene beschouwingen heeft de PvdA al gezegd dat de gemeente vooral op zoek moet naar mogelijkheden voor uitbreiding. Er gaat altijd een aantal jaren over dat soort plannen heen; daarom moet er zo snel mogelijk mee worden begonnen. De heer Volkers interrumpeert. Volgens hem ligt er een plan voor het gebied tegenover de Haneweg, als vervolg op het project Bovenkamp. De heer Horst meent dat dit niet het geval is, maar hij vindt wel dat aan die locatie moet worden gedacht. Het is een van de weinige mogelijkheden die er nog zijn.
Mevrouw Kwekkeboom: De wethouder vindt dat er een soort kettingbeding moet zijn voor sociale koopwoningen, om te voorkomen dat ze later als duurdere woningen worden verkocht. In het document wordt daar echter niet over gesproken. D66/GroenLinks wil graag weten hoe zo'n kettingbeding werkt. Over het afwegingskader zijn inderdaad werkafspraken gemaakt, maar de raad loopt er steeds weer tegenaan dat het er nog niet is. Dan is het goed om er toch nog eens naar te kijken.
De heer Tuinman hoorde de wethouder voorbeelden noemen van projecten waar genoeg sociale huurwoningen in zaten. Zijn conclusie is dat het mogelijk is om zonder vereveningsfonds afspraken te maken met ontwikkelaars over de gewenste differentiatie. Waarom zou dit fonds dan het instrument moeten zijn om ontwikkelaars over de streep te krijgen? Verder sluit ook de heer Tuinman zich aan bij de laatste woorden van de heer Volkers. Hij hoopt dat de gemeente bij de uitnodigingsplanologie voldoende regie houdt om op het punt van dit fonds sturend te kunnen optreden. Anders is hij bang dat het voorstel te weinig rendement oplevert.
Wethouder Berkhoff wijst erop dat een ontwikkelaar afhankelijk is van de gemeente om een project in procedure te kunnen brengen. Als er sprake is van een positieve grondhouding, geeft het college daarbij altijd duidelijke richtlijnen mee. In recente gevallen heeft de ontwikkelaar ook al te horen gekregen dat hij rekening moest houden met de mogelijkheid dat van hem een vereveningsbijdrage wordt gevraagd. Bij de Willem Alexanderschool had de gemeente nog een sturingsmogelijkheid in het feit dat ze zelf

eigenaar was van de grond. Dat zal de komende tijd niet vaak meer voorkomen. De heer Tuinman constateert terecht dat het tot nu toe goed gaat, maar het moet ook goed blijven gaan als de gemeente geen grondpositie meer heeft. Dan is het belangrijk dat er een nieuwe sturingsmogelijkheid is. Ontwikkelaars zullen met een vereveningsfonds niet gemakkelijk wegkomen. Als ze dat proberen, werkt de gemeente gewoon niet aan hun project mee. Het is dan ook aan het college om te beoordelen of de ontwikkelaar gebruik kan maken van de mogelijkheid om een vereveningsbijdrage te geven. Dat staat ook wel in het voorstel. Over nieuwe uitbreidingslocaties zal zeker een discussie worden gevoerd in het kader van de omgevingsvisie. In het omgevingsplan zullen daar de resultaten van te zien moeten zijn. Tegelijk moet de gemeente zuinig zijn op haar groene contouren. De ruimte die er binnen de bebouwde kom nog is, moet ten volle worden benut. Het standpunt van de heer Mateman over grondgebonden woningen is bekend en komt tot uiting in de motie die de raad heeft aangenomen. De andere kant is echter dat appartementen kunnen zorgen voor doorstroming in een vergrijzende samenleving. Een kettingbeding is een goed idee, om te voorkomen dat er weer een situatie komt als rond de premie-A- en premie-B-woningen uit de vorige eeuw. Zo'n beding kan echter worden opgenomen in een anterieure overeenkomst rond een woningbouwproject. Het hoeft dus niet per se in de uitvoeringsparagraaf te worden genoemd.

Conclusie: Het voorstel gaat als A-onderwerp naar de raadsvergadering, met twee toezeggingen van college: 1. In de uitvoeringsparagraaf zal in het rijtje onderwerpen voor aan te dragen ideeën ook het onderwerp 'hotelaccommodatie' worden genoemd. 2. Het college beoordeelt of een ontwikkelaar gebruik kan maken van de mogelijkheid om een bijdrage in het vereveningsfonds te storten. Bekeken zal worden of dat duidelijk genoeg in het voorstel staat. Zo niet, dan zal de formulering worden aangecherpt.

9. Weigering verklaring van geen bedenkingen voor afwijken van het bestemmingsplan aanvraag motorsportvereniging (MSV-NOV)

Mevrouw Tigchelaar: De PvdA had destijds veel twijfel over de uitbreiding, maar liet zich overtuigen door de geruststellende woorden van de wethouder. Nu de zaak alsnog een keer neemt, heeft de fractie daar geen problemen mee.
Mevrouw Landman sluit zich daarbij aan. Uiteindelijk komt er nu uit wat D66/GroenLinks destijds had gehoopt. Het bevreemdt de fractie wel dat het argument van de constante jurisprudentie niet eerder is gebruikt.
De heer Van der Linde: De ChristenUnie-SGP is destijds met schroom akkoord gegaan en staat dan ook achter deze herziening. Uitspraken van de Raad van State zijn voor de fractie uiteraard erg belangrijk. Hetzelfde geldt voor de gezondheid van de burgers en de kwaliteit van de natuur. De fractie wil graag weten hoe sterk de gemeente staat als de raad dit besluit neemt. Is daar contact over geweest met de huisadvocaat? Er is immers nog maar kortgeleden een ontwerp-VVGB afgegeven voor de verruiming. Bovendien is voor dit terrein een onherroepelijke natuurbeschermingswetvergunning verleend. Dat is gebeurd voordat het PAS (Programma Aanpak Stikstof) werd vastgesteld. Het is niet te hopen dat de gemeente haar toevlucht moet zoeken tot een compensatie, maar zou dat juridisch gezien een oplossing zijn?
De heer Berghorst vraagt hoe sterk de gemeente staat als er een gunstige uitspraak komt over de stikstofproblematiek. Wat wordt dan het voorstel van het college?
De heer De Weerdt is ervoor dat de situatie blijft zoals ze op dit moment is. Hij heeft wel zorg over mogelijke stappen in de richting van de Raad van State. In verband daarmee vraagt hij het college ervoor te zorgen dat het hele beleid tot nu toe, inclusief het verstrekken van vergunningen, goed is vastgelegd.
De heer Volkers is wel wat verrast door de recente ontwikkelingen. Hij houdt echter rekening met de mogelijkheid dat er een nieuwe aanvraag komt, waarin alleen de dingen zijn opgenomen waar de gemeente aan wil meewerken. In dat geval kan alleen het bezwaar van de stikstofproblematiek de zaak nog blokkeren. Daar zal de Rijksoverheid echter waarschijnlijk wel een oplossing voor verzinnen. Dan vervalt dat bezwaar dus ook. De VVD is dan ook bang dat de zaak gewoon weer op tafel komt te liggen.

Wethouder Berkhoff: In de procedure voor de VVGB was de gemeente verplicht een ontwerp ter visie te leggen. Het is geen schande als er dan zienswijzen binnenkomen die het college de noodzaak van een correctie laten zien. Als dat nooit zou voorkomen, zou deze procedure geen zin hebben. Het college had destijds een duidelijke reden om de aanvraag uit elkaar te trekken, maar had moeten voorzien dat dit niet kon. In ieder geval is het nu duidelijk. De vereniging kan inderdaad met een nieuwe aanvraag komen als er nieuwe regels gaan gelden. Wat in het bestemmingsplan staat, is echter op dit moment de rechtsgrond waarop een aanvraag kan worden getoetst. Het college heeft de zaak uitvoerig juridisch gecheckt. De conclusie is dat het procedureel op deze manier moet gaan. Een eventuele gang naar de Raad van State wordt met vertrouwen tegemoetgezien. De provincie is heel kritisch als het gaat om compensatie met betrekking tot een Natura-2000-gebied. Het moeten maatregelen in het gebied zelf zijn. De gemeente kan dus geen hectare bos aanleggen in de polder als compensatie voor een uitbreiding van het crossterrein.
De heer Korte bevestigt dat de vereniging een nieuwe aanvraag kan indienen als ze denkt dat die meer kans maakt. Een belangrijk punt is dat voor de weigering ook kwalitatieve gronden gelden: Heerde is een groene gemeente met een duurzaamheidsambitie en heeft Cittaslow als belangrijk predicaat. Dat zijn dingen die voor deze gemeente zwaar wegen. Aan de andere kant heeft de vereniging wel een NB-wetvergunning en is er sprake van een geluidzone. Of de weigering helemaal zal standhouden voor de rechtbank is dus nog wel een spannende vraag.

Tweede termijn
Mevrouw Tigchelaar: Nu de aanvraag wordt afgewezen, heeft de vereniging meer bebouwing dan is toegestaan. Is de gemeente van plan daar iets aan te doen?
De heer Van der Linde: De vereniging had al een NB-wetvergunning voordat het PAS was vastgesteld. Wat betekent dat concreet?
De heer De Weerdt wijst erop dat er actievoerders zijn die het liefst helemaal geen motorsport op dat terrein zouden zien. Het is dan ook nog maar de vraag waar deze zaak op uitloopt. Daarom heeft hij in de eerste termijn een waarschuwing laten horen.
De heer Volkers: Het college voert kwalitatieve gronden aan voor zijn weigering, maar deze motorcrossbaan is er gekomen omdat drie andere banen gesloten werden. Daar is dus al een kwalitatieve slag mee gemaakt. Maakt dat het verhaal nog extra ingewikkeld?
Wethouder Berkhoff: Dat de vereniging meer bebouwing heeft dan is toegestaan, heeft bij handhaving nooit prioriteit gehad. Het maximum is niet juridisch geregeld. Dat geldt ook voor het maximale aantal rij-uren. Het zijn kwesties die waarschijnlijk nog wel aan de orde zullen komen. Tegelijk moet de sportvereniging beseffen dat zij haar ambitie misschien zal moeten bijstellen tot wat op dit moment het meest haalbaar is. De wethouder wijst in dit verband ook op het oorspronkelijke drie-in-een-plan, waarbij de provincie aangaf dat Heerde de motorsportverenigingen moest huisvesten op de huidige locatie. Wat de NB-wetvergunning betreft: die was inderdaad van kracht voordat het PAS werd vastgesteld. De provincie wil nu op de hele Veluwe alle ontwikkelingen platleggen die grenzen aan Natura-2000-gebieden. Ambtelijk wordt intensief met de provincie overlegd over de consequenties van de uitspraak van de Raad van State. Het is nog maar de vraag of de commissie-Remkes straks het verlossende antwoord zal geven. Wat die actievoerders betreft: die zijn overal wel. Ook het college weet niet hoe het nu verder gaat en waar het op uitloopt. Het college verwacht wel dat de motorsportvereniging zich weer gaat beraden op de mogelijkheden, zodra er nieuwe richtlijnen voor stikstof zijn. Op dit moment kan de gemeente echter niet anders doen dan de aanvraag afwijzen.
De heer Korte: De NB-wetvergunning is inderdaad onherroepelijk. Die vergunning houdt in dat de vereniging in één jaar 163 kilo stikstof mag uitstoten. Ze kan het ook in één maand doen, met bijvoorbeeld duizend motoren. De toevoeging van het aantal uren betekent een kleine uitbreiding ten opzichte van de huidige situatie. Daarom staat in het raadsvoorstel dat het niet onomstotelijk vaststaat hoe daar in de PAS-discussie mee wordt omgegaan. Zestig motoren betekent bij voorbeeld ook dat er meer auto's met een aanhangwagen komen aanrijden en dat er meer voorzieningen met bijbehorende vervoersbewegingen zoals cateringwagens komen. Dat telt mee in de stikstof-discussie, maar het is de vraag of

het ook al meegenomen is in de geldende NB-wetvergunning. In de jaren tachtig is het huidige terrein inderdaad aangewezen als vervanging voor drie andere terreinen. Er speelden toen echter andere thema's: over stikstof werd anders gesproken dan nu en er werd anders tegen het gebruik van fossiele brandstof aangekeken. Bij kwalitatieve gronden gaat het dus nu over zaken die toen niet (of in mindere mate) aan de orde waren.

Conclusie: Het voorstel gaat als A-onderwerp naar de raadsvergadering.

Adviezen/bespreken Ruimte

10. Conceptaanvraag drijvend zonnepark Heerderstrand

De heer Van der Linde: De ChristenUnie-SGP had zo'n voorstel niet direct verwacht, zeker niet gezien de discussie die er net geweest is over een zonnepark op landbouwgrond. Het kabinet geeft de voorkeur aan zonnepanelen op daken. Dat standpunt deelt de fractie. Het past ook binnen de coalitieafspraken en in het beleid van de provincie. De vraag is waar een zonnepark op het water voor nodig is. Heeft Leisurelands zelf die stroom nodig? Op dit moment waarschijnlijk niet. Is de aanvraag dan bedoeld voor de toekomst, bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van een hotel? De nieuwe parkeerplaats bij het Heerderstrand biedt nog veel ruimte. Zou die niet benut kunnen worden? En wat is de invloed van zo'n drijvend zonnepark op de flora en de fauna?
Mevrouw Kwekkeboom sluit zich bij deze vragen aan. D66/GroenLinks is een groot voorstander van duurzame energie, maar mist ook hier weer een afwegingskader. De fractie pleit voor een meer integrale aanpak en verwijst in dat verband naar de reactie van de KNNV. In de nota is sprake van ontwikkelingen rond het Heerderstrand waar het zonnepark in zou passen. Om dat te kunnen beoordelen, moet wel duidelijk zijn om wat voor ontwikkelingen het gaat. Wat is de winst van zo'n zonnepark voor de inwoners van Heerde? Het antwoord op die vraag zal een belangrijke factor zijn in de acceptatie van zo'n project. Er is ook een voornemen voor de realisatie van een hotel. Hoe worden dat soort ontwikkelingen op elkaar afgestemd? De voorzitter merkt op dat dergelijke ontwikkelingen nu niet aan de orde zijn. Mevrouw Kwekkeboom weet dat, maar benadrukt dat haar fractie pleit voor een integrale afweging. Die kan op basis van dit verhaal niet worden gemaakt.
De heer Horst geeft aan wat zijn eerste reactie was toen hij kennis kreeg van het idee: wat is dit nu weer? Op dit moment vindt hij nog steeds dat de gemeente dit niet moet willen. Het past niet bij wat het Heerderstrand al heel lang voor veel mensen betekent. Ook wat de natuur betreft is het geen geschikte plek. Daarnaast is het gewoon veel te gevaarlijk. Er zijn nog steeds mensen die het hele meer overzwemmen. Verbodsborden zullen daar geen eind aan maken. Dat betekent dat men op de panelen gaat klimmen of eronderdoor gaat zwemmen. Ook de heer Horst verwijst naar de Zonneladder van het kabinet: eerst moeten alle beschikbare daken worden volgelegd; daarna kan worden bekeken wat er verder nog nodig is. Als deze aanvraag wordt toegestaan, kan er zo weer een aanvraag komen voor een andere plek, die eenzelfde discussie oproept. Dat moet worden voorkomen. De PvdA adviseert dus niet in te stemmen met een nadere uitwerking van het initiatief. Ook in deze fractie wordt gedacht aan het parkeerterrein: op elke parkeerplek zou een dakje met zonnepanelen kunnen worden aangelegd.
Mevrouw Hardam sluit zich aan bij veel dingen die al gezegd zijn. De VVD-fractie stelt unaniem: in dit natuurgebied natuurlijk niet. Ze wil eerst de visie en de kaders met betrekking tot zonne-energie afwachten. In dat verband vraagt ze zich ook af of hier niet een rol ligt voor een gemeentelijke RES. Daarbij moeten dan eerst alle mogelijke locaties in deze gemeente worden bekeken. Pas daarna moeten doelstellingen voor die locaties worden aangegeven en kunnen er toezeggingen worden gedaan.
De heer De Weerdt: GBP wijst dit plan ook af. Ook deze fractie wil eerst een notitie die handvatten biedt om tot bepaalde beslissingen te kunnen komen. Het Heerderstrand is geen goede plek voor een dergelijk initiatief. Wat dat betreft sluit de fractie zich aan bij wat al gezegd is.
De heer Berghorst: Het CDA is ook geen voorstander van een zonnepark op deze locatie. Er zijn onder andere natuurlijke waarden in het geding. Misschien kan eerst worden

geïnventariseerd welke plekken in de gemeente wel in aanmerking komen voor zonnepanelen. Dan hoeft niet meer achteraf over zo'n park te worden gesproken.
Wethouder Meijer noemt de boodschap van de commissie helder, maar vindt dat soms te snel conclusies worden getrokken. In april heeft Leisurelands bij de ingebruikname van de parkeerplaats laten zien welke ambities zij heeft. De meeste raadsleden waren daarbij. Het gaat om een veel bredere ontwikkeling dan de parkeerplaats en de verkenning van de mogelijkheden van een drijvend zonnepark. Leisurelands heeft de intentie om een grote rol te spelen in de energietransitie en zet daar behoorlijk wat geld voor opzij. De gemeente is aandeelhouder en stimuleert die intentie. Intussen is het voor de organisatie nog de vraag of het idee van een drijvend zonnepark uitvoerbaar is. Zon op water is nieuw. Uit de brief van minister Wiebes blijkt dat Wageningen Universiteit het zeker als een potentie ziet, maar dan wel als een potentie die nader onderzoek vergt. Bij dat onderzoek gaat het vooral om de punten die ook de KNNV op tafel legt. Inmiddels heeft Leisurelands drie voorbeeldprojecten opgestart. Daarbij worden niet zomaar wat zonnepanelen op water gelegd om te zien of het wat wordt. Er wordt eerst zorgvuldig nagegaan of een zonnepark op de gekozen locaties een serieuze mogelijkheid is. In dat kader zijn de vragen die nu vanuit de commissie worden gesteld zeer relevant. Leisurelands heeft die vragen zelf ook. De brief van minister Wiebes geeft inderdaad prioriteit aan zonnepanelen op daken, maar noemt een zonnepark op water wel degelijk als een mogelijkheid die verkend moet worden. Er wordt verwacht dat er op dat gebied kansen liggen. De verkenning wordt gedaan met natuurorganisaties (waar de KNNV ook bij hoort), met een consortium van bedrijven die een rol willen spelen op het gebied van zonne- en windenergie en met Wageningen Universiteit. De universiteit heeft allerlei kennis in huis om te bepalen wat er - bijvoorbeeld - met een waterbiotoop gebeurt als iets op het water wordt gelegd. Wat het idee van zonnepanelen op de parkeerplaats betreft: voor de ontwikkeling bij het Heerderstrand heeft Leisurelands een herplantplicht meegekregen. Als gevolg daarvan staan er nu bomen op de parkeerplaats. Die zullen de komende jaren alleen maar groter worden. Leisurelands kan het genoemde idee wel meenemen, maar dan zal er dus weer iets met die bomen moeten gebeuren.

Tweede termijn
De heer Van der Linde constateert dat de beantwoording door de wethouder wel wat verheldering heeft gebracht. Hij begrijpt dat het initiatief kan worden uitgewerkt zonder dat daar alvast consequenties aan worden verbonden. De commissie valt zich er dus geen buil aan als ze met de aanvraag instemt. Belangrijk is ook dat de gevoelens van de commissie in de verkenning worden meegenomen. De ChristenUnie-SGP wil het idee dan ook niet zonder meer afschieten.
Mevrouw Kwekkeboom: D66/GroenLinks wil ook niet bij voorbaat 'nee' zeggen, maar is ook nog niet toe aan een 'ja. Daarvoor moeten er nog te veel dingen onderzocht worden. De fractie vraagt of de gemeente Defensie ook heeft geraadpleegd over dit idee. Voor de bestrijding van natuurbranden hebben legerhelikopters water uit het meer gehaald. Dat bracht een turbulentie mee die wel eens gevaarlijk zou kunnen zijn voor zonnepanelen.
De heer Horst blijft van mening dat een onderzoek met betrekking tot een zonnepark op die plek geen zin heeft. Het is begrijpelijk dat de mogelijkheden van zonnepanelen op water verkend worden, maar hier gaat het om een plek met veel recreatie en natuur. Op de Noordzee en het IJsselmeer bijvoorbeeld kan meer zonlicht worden opgevangen dan op het Heerderstrand. Zonnepanelen op deze plek zullen de recreatie op het water waarschijnlijk ook belemmeren, terwijl de plas daarvoor juist is uitgegraven. De kans is groot dat er een hek wordt aangebracht om aan te geven tot waar men mag zwemmen. Er moet zeker verder worden gezocht naar locaties voor duurzame energie, maar deze gemeente kent een aantal no-go-plekken. Daar is dit één van.
Mevrouw Hardam ziet nu wel dat het om een kansrijke verkenning gaat. Desondanks sluit de VVD zich aan bij het standpunt van de PvdA. De corebusiness van Leisurelands is het stimuleren van de recreatie. Zolang de toiletten bij het Heerderstrand niet schoon zijn en niet up-to-date kunnen worden gebracht, denkt de VVD wat genuanceerder over het plan voor een drijvend zonnepark.

De heer Van Duren: GBP sluit zich bij de vorige sprekers aan. Het Heerderstrand is geen goede locatie voor zonnepanelen.
De heer Berghorst begrijpt dat het onderzoek naar zonnepanelen op water in het algemeen nog in de kinderschoenen staat. Het CDA wil dat onderzoek liever afwachten en niet meteen de mogelijkheden op het Heerderstrand verkennen. Dan is het beter energie te steken in locaties waar een zonneproject haalbaar en betaalbaar is.

De voorzitter vat de bespreking samen. ChristenUnie-SGP en D66/GroenLinks hebben geen bezwaar tegen een onderzoek zolang daar geen consequenties aan worden verbonden. De andere fracties zien een zonnepark op het Heerderstrand sowieso niet zitten.

11. Duurzaamheidsleningen voor particuliere woningeigenaren

De heer Mateman: Als er andere mogelijkheden zijn waar de inwoners ook gebruik van kunnen maken en waarbij de voorwaarden misschien beter zijn dan bij een revolverend fonds, vindt het CDA dat prima. De fractie is wel benieuwd hoe het college dat bij de inwoners onder de aandacht wil brengen.
De heer De Weerdt: GBP is blij dat dit onderwerp bespreekbaar is. Er wordt veel over duurzaamheid gesproken in deze commissie, maar dit is een mooi begin van een daadstelling. De vraag is echter waar de grenzen liggen van wat de gemeente voor particulieren kan doen. GBP is er in ieder geval voor dat er een aanzet komt om inwoners te helpen met het nemen van duurzaamheidsmaatregelen. De fractie hoort in het vervolgtraject graag wat de financiële consequenties zijn. Komt er subsidie uit Den Haag of gaat het de gemeente zelf veel geld kosten?
De heer Volkers: De raad heeft vorig jaar gezegd dat hij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen wilde stimuleren. Daar is toen een raadscommissie voor gevormd en daar is de energiecoöperatie uit voortgekomen. De raad wilde die coöperatie handen en voeten geven en dacht daarbij aan een revolverend fonds. Inmiddels wordt de raad ingehaald door de feiten: er dienen zich op het gebied van duurzaamheid enorm veel initiatieven aan. De vraag is dan of de gemeente iets moet stimuleren wat al goed op gang is gekomen. Daar komt bij dat de provinciale en de landelijke overheid ook al heel wat doen. Kan de gemeente haar capaciteit dan niet beter op een andere manier inzetten? Er zijn tenslotte voldoende andere uitdagingen in Heerde. De VVD is voor duurzaamheid, maar ook voor een kleine overheid, die alleen faciliteert waar dat nodig is.
Mevrouw Tigchelaar vindt de timing van het onderwerp wat lastig. Er is op dit moment veel gaande op het gebied van duurzaamheid: de RES moet worden uitgewerkt, het college werkt aan een afwegingskader, als het goed is, en er wordt gewerkt aan een transitievisie Warmte. Het is moeilijk om in die situatie een besluit te nemen over een duurzaamheidslening. Verder sluit de PvdA zich aan bij de woorden van de heer Volkers. De fractie begrijpt de twijfel die in het document zelf ook al naar voren komt: zijn dit wel diensten die de gemeente moet aanbieden? Om die vraag te kunnen beantwoorden, zijn gegevens nodig over de behoeften van de burgers op dit gebied. Die gegevens ontbreken. Het is een kwestie van de kip en het ei: creëer je als gemeente eerst meer vraag en bied je vervolgens mogelijkheden aan, of communiceer je eerst over de mogelijkheden en komt de vraag dan vanzelf? De PvdA wil graag weten hoe de wethouder daarover denkt en of hij een idee heeft van de behoefte van de burgers.
Mevrouw Kwekkeboom leest in de nota een verhaal over duurzaamheidsleningen voor particuliere woningeigenaren, terwijl de motie het breder trok (zie 'spreekt uit', tweede gedachtestreepje). Voor particulieren worden al veel mogelijkheden aangeboden, maar voor verenigingen, instellingen en bedrijven is er nog niet zoveel. Of de gemeente kredietverstrekker moet zijn, is in 2019 geen vraag meer. Veel gemeenten en de provincie zijn dat al. De gemeente Heerde is het zelf trouwens ook: zij verstrekt immers al startersleningen. Dat deze gemeente onvoldoende expertise en menskracht heeft voor de energietransitie betekent dat ze prioriteiten moet stellen. Over het revolverend fonds is al heel veel te vinden op het internet. Het is dus een kleine moeite om dat te realiseren en de kosten zijn verwaarloosbaar. Wat D66/GroenLinks betreft valt dit onder de categorie 'laaghangend fruit'. In de nota wordt ook gevraagd of het niet beter is te wachten op

maatregelen uit het klimaatakkoord en het Gelders Energieakkoord. Het wachten op een woonlastenneutrale regeling zou echter wel eens op een teleurstelling kunnen uitlopen. Leidt een investering in energiemaatregelen door het aangaan van een laagrentende lening ook niet tot woonlastenneutraliteit? Op termijn wordt de investering terugverdiend door een lagere energierekening. D66/GroenLinks vindt dan ook dat de gemeente de burgers niet alleen moet informeren over bestaande regelingen, maar dat ze ook de taak heeft om te faciliteren en hulp te bieden. Ten slotte: de fractie heeft veel moeite moeten doen om de nota te doorgronden. Een andere indeling – eerst de subsidieregeling en daarna de duurzaamheidsleningen met de voor- en nadelen – had veel onduidelijkheid kunnen voorkomen.

De heer Tuinman begrijpt en waardeert dat het college op basis van voortschrijdend inzicht met deze nota komt. Hij vraagt aandacht voor de passage over 'inclusiviteit': de gemeente wil dat elke burger de mogelijkheid heft om duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Als een lening de enige mogelijkheid zou zijn, zou een aantal burgers buiten de boot dreigen te vallen. Daarom zijn er landelijk ook andere mogelijkheden ontwikkeld. De ChristenUnie-SGP wil daar graag recht aan doen. Ze wil ook recht doen aan de motie die al genoemd is. Daarom vraagt ze of het mogelijk is om zowel het revolverende fonds als de alternatieve mogelijkheden aan te bieden. Voor de een kan een lening een oplossing zijn, voor de ander een andere regeling.

Wethouder Meijer vindt het mooi om te horen dat de fracties worstelen met de vraag hoe de gemeente zich kan verhouden tot de vele mogelijkheden die beschikbaar zijn. Ook hij merkt dat burgers erg bezig zijn met het maken van keuzes. Die burgers willen graag horen welke kant de overheid uit wil. De vraag waar dan voor gekozen moet worden, hangt nog boven de markt. Dat geldt ook als het gaat om het verduurzamen van woningen. Samen met de regio maakt de gemeente op dat gebied al een mooi verschil. Het energieloket op de website biedt een heel pakket aan mogelijke regelingen voor de burgers. Daar wordt ook behoorlijk gebruik van gemaakt. De gemeente levert daar zelf een actieve bijdrage in, bijvoorbeeld door het geven van voorlichting over het energieloket via bijeenkomsten in Heerde en Wapenveld. Ze heeft de ambitie om daarmee door te gaan. Nieuwe maatregelen uit het klimaatakkoord zullen via het energieloket worden gepromoot. Daar wordt geen keus in gemaakt. De vraag is alleen of de gemeente als plaatselijke overheid nog een eigen product zou moeten toevoegen. Uit een aantal gemeenten in de omgeving zijn wat cijfers bekend over het gebruik van een lening. De belangstelling neemt duidelijk toe, maar dat komt ook doordat er iets in de markt wordt gezet. Wat de motie betreft: daarin werd inderdaad ook naar verenigingen etc. gekeken. Het college is daar wat terughoudend in. Vanuit de Rijksoverheid wordt in die richting al steeds meer gedaan. Er zijn bijvoorbeeld al specifieke regelingen voor bedrijven en voor het onderwijs. Als de gemeente daar een regeling aan toevoegt, wordt het misschien wat veel. De motie was ook sterk gekoppeld aan de wens om een lokale energiecoöperatie van de grond te tillen. Daar is inmiddels maatwerk voor geleverd en dat heeft het gewenste resultaat gehad.

Tweede termijn

De heer Mateman vraagt zich nog steeds af of de gemeente hier ambtelijke capaciteit voor moet reserveren als er al zoveel mogelijkheden zijn. Het CDA denkt bij het revolverend fonds hooguit aan een vangnet voor burgers die niet van een andere regeling gebruik kunnen maken.

De heer De Weerdt denkt dat het CDA hier een belangrijk punt aansnijdt. Het probleem is dat er op dit moment nog geen duidelijkheid is. De gemeente moet in ieder geval een start maken met het revolverende fonds, om de burgers te stimuleren tot het nemen van duurzaamheidsmaatregelen. Dan kan later worden bekeken welke kant het verder uit moet. Voor het gebruikmaken van het fonds moeten heldere voorwaarden worden geformuleerd, om wildgroei te voorkomen. Het is ook zaak dat Heerde in de pas blijft lopen met andere gemeenten.

De heer Volkers vindt het revolverende fonds op zich een prima initiatief, maar benadrukt nog eens dat de feiten de gemeente hebben ingehaald. Na de aardbevingen in Groningen is de Rijksoverheid flink vaart gaan maken in de richting die de raad vorig jaar ambieerde.

Waarom zou de gemeente koste wat het kost moeten vasthouden aan iets wat ergens anders al voldoende wordt opgepakt? Een punt is wel dat burgers met al die regelingen misschien door de bomen het bos niet meer zien. Als de gemeente beperkte middelen en een beperkte ambtelijke capaciteit heeft, kan ze de burgers beter helpen door ze wegwijs te maken in dat geheel. De VVD adviseert dus in de richting van voorlichting.
Mevrouw Tigchelaar sluit zich aan bij de ChristenUnie-SGP: niet 'of', maar 'en'. Het revolverende fonds kan een mooie aanvulling zijn op de mogelijkheden die er al zijn. Wat de PvdA betreft wordt het geen vangnet. Er moeten niet te veel regels komen; dan gaat er te veel tijd zitten in alles wat er getoetst moet worden. Dat is zonde van de ambtelijke capaciteit. De heer Mateman interrumpeert. Het gaat het CDA vooral om mensen die om de een of andere reden niet in aanmerking komen voor een landelijke regeling. Die mensen moeten onder strikte voorwaarden een beroep kunnen doen op het revolverende fonds. Mevrouw Tigchelaar had de indruk dat volgens het CDA de ambtenaren zouden moeten nagaan of er voor de burgers andere mogelijkheden zijn. Dat zou het ambtelijk apparaat te zwaar belasten. De heer Mateman bedoelde het precies andersom. Mevrouw Tigchelaar is het dan nog niet met het CDA eens. Wat de PvdA betreft mag iedereen gebruikmaken van het fonds. Dat is misschien echter iets voor de praktische uitvoering door het ambtelijke apparaat.
Mevrouw Kwekkeboom vindt het jammer dat het onderwerp 'duurzaamheid' ook in deze discussie voor een groot deel wordt beperkt tot energiemaatregelen. Initiatieven die daarbuiten liggen, vallen in de bestaande regelingen buiten de boot. Daar zou het revolverende fonds mooi voor kunnen dienen, zeker als het gaat om gezamenlijke initiatieven vanuit de samenleving. De heer Mateman: Dat sluit aan bij het standpunt van het CDA over een vangnet. De heer Volkers: Alle fracties willen burgers helpen die buiten de boot vallen. Misschien kan kort worden geïnventariseerd of zulke burgers er zijn.
De heer Tuinman blijft, alles gehoord hebbende, bij zijn conclusie: niet 'of', maar 'en'.
Wethouder Meijer wijst op de tweede zin uit de tweede alinea van de nota. Soms hebben burgers geen leencapaciteit. Het zou mooi zijn als er voor die burgers dan ook iets is. Uiteraard is de gemeente niet op de hoogte van de financiële situatie van alle inwoners. Het college stelt wel vast dat de belangstelling voor het energieloket groot is. Er is een landelijke regeling waarbij slechts 75% kan worden ingezet voor zonnepanelen. Dat is een populair product. Met de lokale regeling die nu voorligt, zou het aanschaffen van zonnepanelen gemakkelijker kunnen worden gemaakt. Voor mensen met een smalle beurs is dat een interessante optie. Een gezamenlijke inkoop van zonnepanelen is even wennen, maar leidt wel tot succes. Misschien moet dat volgend jaar weer gebeuren en misschien moet het ook worden uitgebreid met andere producten. Op die manier kunnen voorlichting en aanbod bij elkaar worden gebracht.
De heer Volkers kan zich voorstellen dat het onderwerp, als het wat nader bekeken is, in een themaraad aan de orde komt. Het gaat om een complexe materie en de raad heeft op dit gebied een bepaalde historie. De voorzitter geeft deze suggestie mee aan het college.

De voorzitter vat samen. Alle fracties steunen het promoten van alternatieven en het volgen van de ontwikkelingen. De PvdA, D66/GroenLinks, de ChristenUnie-SGP en GBP zijn ook voor het revolverende fonds, de VVD wijst het af en het CDA wil het alleen als vangnet.

12. Rondvraag commissie Ruimte

- De heer Van der Linde vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot de aanpak van de overlast door wilde zwijnen. Hij benadrukt dat het de taak van de overheid is om te zorgen voor een veilige omgeving. Wat dat betreft zou het college nog wel een tandje mogen bijzetten. Wethouder Meijer weet dat de burgemeester met verschillende partijen overlegt. Wat daaruit gekomen is, is hem niet bekend. Het antwoord komt in het verslag.
De heer Volkers geeft aan dat hij herhaaldelijk is gebeld over deze problematiek. Het is een zaak die enorm leeft onder de inwoners.
[Aanvulling van portefeuillehouder mevr. Koops: Zoals u weet, ben ik al langere tijd bezig met de problematiek rond de wilde zwijnen. Er is dit jaar sprake van een toename van de populatie. Daarom vraagt de WBE de jachthouders om meer afschot te plegen. Een

eigenaar van een perceel kan echter niet verplicht worden om afschot te plegen en de overlast van wilde zwijnen is niet de verantwoordelijkheid van de eigenaar. Mijn gesprek met Geldersch Landschap en Kasteelen heeft opgeleverd, dat zij opnieuw met de WBE in gesprek zijn geweest over het afschot op hun grondgebied in Wapenveld. Ook heb ik in oktober een gesprek met bewoners en grondeigenaren in het gebied rond de Kolthoornseweg/Kromme Allee, volgend op de gesprekken die ik of mijn ambtenaren hebben gehad met grondeigenaren in dit gebied. Het blijft echter een feit, dat het onmogelijk is om te voorkomen dat wilde zwijnen op de openbare wegen komen. We zien dan ook een toename van het aantal ongevallen op de Kamperweg, vanaf de A50 richting het dorp en op de Zwolseweg/Groteweg. Daarnaast worden er ook elders in de gemeente wilde zwijnen gesignaleerd op plekken waar ze dit jaar voor het eerst komen. Rijkswaterstaat heeft het gebied naast de A50 aan beide zijden grotendeels in het raster. Er ontbreekt nog een stuk en dat deel houden we nauwgezet in de gaten. Het is onmogelijk om alle particulieren langs de invalswegen te vragen om een raster te plaatsen zodat wilde zwijnen niet meer op de openbare weg kunnen komen. En zwijnen zijn slim, ontbreekt er ergens een raster dat hebben ze dat snel gevonden. De maatregelen die ik aan het voorbereiden ben, hebben dan ook vooral betrekking op het opmerkzaam maken van weggebruikers op de aanwezigheid van wilde zwijnen. Weggebruikers moeten hun rijgedrag hierop aanpassen. U moet daarbij denken aan bebording met een andere attentiewaarde. Daarnaast kijken we naar het afrasteren van het Stationspark in Wapenveld. Daarover wordt zeer binnenkort een gesprek gepland met de Dorpsraad Wapenveld en met Oranjevereniging Maxima. De maatregelen die wij willen treffen, brengen kosten met zich mee. Daarvoor komen we bij u terug.]

- De heer Van der Linde constateert dat het centrum van Heerde al een aantal jaren versierd wordt met bloemen en dat dit nu ook in Wapenveld gebeurt. Hij vraagt wie daarvoor bedankt moet worden. De inwoners zijn er razend enthousiast over. Wethouder Meijer: De raad heeft besloten een ondernemersfonds in te stellen. Op dat fonds hebben de ondernemersverenigingen een beroep gedaan om de dorpen te kunnen verluchtigen met bloemen. De raad mag dus zichzelf bedanken. De heer Tuinman constateert dat de omliggende gemeenten ook wakker worden als het om een ondernemersfonds gaat.
- De heer Tuinman: Er is de laatste tijd veel ophef geweest over de zachte bermen langs de Groteweg van Wapenveld naar Hattem. De ChristenUnie-SGP is daar ook over benaderd. Er komen veel auto's in de berm terecht. Wordt er iets gedaan om de verkeersveiligheid daar te vergroten? Wethouder Meijer neemt dit punt mee naar de collegevergadering van morgen. Het signaal heeft het college al eerder bereikt. De heer De Weerdt heeft vorige week een gesprek met de wethouder gehad over deze weg. Hij heeft er inmiddels ook een mail over gekregen vanuit de ambtelijke organisatie. Vanmorgen is bij de kruising met de Vlijtweg een blok grasbeton gelegd. Waar auto's door de bermen zijn gereden, zal zand worden aangebracht. Het probleem wordt dus al aangepakt.
- De heer Tuinman: Vooral langs de uitvalsweg van Heerde naar Epe staan opvallend veel borden. Zelfs het navigatiesysteem in zijn auto kan de verschillende snelheidsbepalingen niet aan. Kan er niet één snelheidslimiet worden vastgesteld voor alle uitgaande wegen buiten de bebouwde kom? Dan weet iedereen altijd waar hij aan toe is. Als de limiet 60 km wordt, is het ook nog eens goed voor het milieu. Wethouder Meijer kan daar niet zomaar iets over toezeggen. Er zitten verschillende kanten aan. Niet elke weg is bijvoorbeeld van de gemeente. De wethouder zal de kwestie in de collegevergadering aan de orde stellen. Dan is het aan zijn collega Çegerek om erover na te denken en zich er ambtelijk over te laten adviseren. Het college komt er te zijner tijd op terug.

[Aanvulling: Er wordt gewerkt aan een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). In dit nieuwe GVVP wordt ondermeer aandacht besteed aan de snelheid op de invalswegen. U wordt hier over geïnformeerd.]

- Mevrouw Landman heeft de laatste tijd veel lachgasampullen in het dorp gezien. Ze vraagt wat de gemeente daaraan doet. Kennelijk zijn er veel jongeren die lachgas gebruiken. Dat is voor D66/GroenLinks een punt van zorg. Wethouder Berkhoff is blij met het signaal. De gemeente focust zich op dit moment sterk op de GHB-problematiek. Als er inderdaad sprake is van een probleem met betrekking tot lachgas, kan dat misschien meteen worden meegenomen.

- Mevrouw Kwekkeboom: D66/GroenLinks heeft schriftelijke vragen gesteld over de versnippering van afval en van de Japanse duizendknoop bij het onderhoud van de bermen. Uit de beantwoording bleek dat daar bij het onderhoud door de gemeente aandacht voor is, maar dat het moeilijk is om er aandacht voor te krijgen bij de aannemers die de grote stukken doen. De fractie wil graag een inventarisatie van wat er precies gebeurt. Het probleem met betrekking tot de Japanse duizendknoop is ernstiger dan in de beantwoording van de vragen naar voren komt. Wethouder Meijer stelt voor hier een aanvullende schriftelijke vraag van te maken. Procedureel is dat beter. De heer Volkers meldt dat hij ook klachten over de Japanse duizendknoop heeft gehad.
[Aanvulling: Momenteel wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de bestrijding van de Japanse duizendknoop. Om een goed overzicht te krijgen waar de Japanse duizendknoop is aangetroffen zijn we bezig om alle locaties te digitaliseren (alleen op gemeentelijke grond).
Op locaties waar de Japanse duizendknoop is geconstateerd wordt deze afgemaaid en afgevoerd naar een erkend verwerker. De stengels worden na het afmaaien bestreden met heet water.]
- Mevrouw Kwekkeboom: Hoe staat het met de pilot rond het inzamelen van luiers en incontinentiemateriaal die ROVA heeft aangekondigd? Hoeveel extra containers zijn er aangevraagd nu de inzamelingsfrequentie is veranderd? Wethouder Meijer: Dat zijn vragen voor wethouder Çegerek. De antwoorden komen via het verslag of, als het uitgebreider moet, via een ARI.
[Aanvulling: Inzameling van luiers en incontinentiemateriaal in de gemeente Heerde en de recycling hiervan heeft onze volle aandacht. Met onder andere ROVA zijn hierover al verschillende gesprekken gevoerd en enkele mogelijke inzamelscenario's uitgewerkt. Het probleem zit nog bij de verwerking. Het is nu nog zo dat luiers en incontinentiemateriaal – ook als ze apart worden ingezameld- met het restafval tezamen worden verbrand. Bij afvalenergiecentrale ARN B.V. in Weurt loopt een proef met de recycling van luiers en incontinentiemateriaal. Dit is het enige initiatief dat op dit moment heeft geleid tot een werkende installatie. De verwachting is dat ARN dit najaar meer duidelijkheid kan verschaffen over de mogelijke uitbreiding van de proefinstallatie voor luierrecycling, maar ook over de economische haalbaarheid, de afzetmogelijkheden van de verkregen grondstoffen en het milieurendement van de gebruikte recyclingmethode. Indien de proef positief is gaat ARN waarschijnlijk een 2de ketel bouwen voor de verwerking van luiers. Een deel van de luiers uit Heerde zou hierin verwerkt kunnen worden. Hierover zijn met de ROVA afspraken gemaakt. Zodra de resultaten van de proef van ARN bekend zijn zullen wij u nader informeren.]
- Mevrouw Tigchelaar is blij met de preventieve bestrijding van de eikenprocessierups in deze gemeente. Er is dit jaar ook extra toezicht gehouden op veel bomen. Desondanks zijn er meer klachten geweest dan voorgaande jaren. De PvdA wil graag weten of er voor de komende jaren nog extra maatregelen worden genomen, omdat dan nog meer rupsen worden verwacht. Een andere vraag is waarom er op dit moment nog zoveel bomen zijn met linten erom. Zijn die linten vergeten of zitten er nog rupsen in de bomen? Wethouder Meijer: De gemeente is het probleem gaan bestrijden zodra het zich voordeed. Misschien kan het voortaan eerder, zoals ook in Noord-Brabant en Limburg is gebeurd. Daar wordt op dit moment ambtelijk naar gekeken. Het college komt daar te zijner tijd op terug. Wethouder Berkhoff denkt dat het college met de buitendienst moet communiceren dat de linten moeten worden weggehaald. Mevrouw Tigchelaar: Het kan zijn dat er nog steeds nesten in de bomen zitten. De vraag is dan of die nesten nog worden verwijderd. Een andere vraag is wat wethouder Meijer bedoelde met het eerder bestrijden van het probleem. De gemeente heeft dit jaar namelijk ook al eerder gehandeld, door de larven in de bomen te bespuiten. Wethouder Meijer brengt naar voren wat in de ARI over de bestrijding is gecommuniceerd. Verder is dit een onderwerp voor wethouder Çegerek. De vraag over linten en eventueel nog aanwezig nesten zal in het verslag worden beantwoord.
[Aanvulling: Langs de Kamperzijweg en de Kommerseweg hebben we de linten laten hangen in verband met de knoflookproef van dhr. Bok.
Op andere locaties zouden de linten door de aannemer verwijderd worden nadat de EPR bestreden is. Echter is gebleken dat een groot aantal linten is blijven hangen terwijl de

bestrijding al was uitgevoerd. Onze buitendienst heeft de opdracht gekregen om deze linten alsnog te verwijderen.
De afgelopen jaren werd er al vol ingezet op preventieve bestrijding van de eikenprocessierups (d.m.v. nematoden). In het aankomend voorjaar zal er weer preventief bestreden worden met deze nematoden (aaltjes). De bestrijding kan niet op alle locaties worden toegepast in verband met de vlinderkaarten (in gebieden waar kwetsbare beschermde vlinders zijn waargenomen mag niet worden gespoten). Ten slotte wordt de plaagdruk niet met 100% voorkomen door de toepassing van nematoden. Uit voorgaande onderzoeken blijkt dat nematoden 70% tot 80% van de plaagdruk kunnen verminderen. Om de overlast volgend jaar te verminderen willen we de biodiversiteit in onze bermen en gazons verhogen om zo de natuurlijke bestrijding te verhogen. Het verhogen van de biodiversiteit willen we doen door ons beheer aan te passen; minder vaak maaien, ecologisch bermbeheer en het toepassen van bloem- en/of kruidenmengsels.
In september zal onze Opdrachtgever Groen aansluiten bij de landelijke bijeenkomst eikenprocessierupsbestrijding. De ontwikkelingen van alternatieve bestrijdingsmethoden worden nog nader onderzocht (ophangen van nestkasten of insectenzakjes, bestrijding met knoflook etc.). Mocht het college extra maatregelen willen doorvoeren dan zal hier wel extra budget voor beschikbaar gesteld moeten worden.]
- De heer Horst heeft via de sociale media dingen zien rondgaan over de matige bestrijding van onkruid in de openbare ruimte. Hij is daar zelf ook over benaderd. Het is hem bekend dat de raad het onderhoudsniveau heeft vastgesteld, maar hij vindt het wel belangrijk om aandacht te vragen voor de onvrede die er is. Omdat het een zaak is voor mevrouw Çegerek, mag er wat hem betreft in het verslag op gereageerd worden.
[Aanvulling: De toename van het onkruid in de openbare ruimte en de toename in klachten hierover zijn bij ons bekend. De toename van onkruid op verharding is te verklaren doordat dit jaar een nieuwe aanbesteding is geweest waarbij het kwaliteitsniveau is aangepast van niveau B naar niveau C. Dit heeft als gevolg dat we van een kwaliteitsniveau met beperkte mate van onkruid zijn overgegaan naar een kwaliteitsniveau waar redelijk veel onkruid is toegestaan.
De bestrijding van onkruid op verharding ligt bij de aannemer waardoor wij deze pas kunnen aanspreken wanneer kwaliteitsniveau niveau C wordt overschreden.
Omtrent het onkruid in de plantvakken wordt onze buitendienst aangesproken wanneer het beeldkwaliteit wordt overschreden.

- De heer Horst heeft eerder aandacht gevraagd voor het parkeren aan de Kanaalstraat door leerkrachten uit De Heerd. Bij de Grifthoek staan de parkeerplekken hele dagen vol. De afspraak is dat de betreffende leerkrachten hun auto aan de Marktstraat neerzetten. Daar is plaats genoeg. De voorzitter geeft aan dat ook dit punt een plek krijgt in het verslag.
- De heer Volkers kreeg vragen over de geluidsoverlast bij sportpark Molenbeek en het overleg met de Uyt-den-Bogaard-stichting. Hij wil weten of het probleem al is opgelost. De raad zou over dit onderwerp een terugkoppeling krijgen, maar het staat niet meer op de actielijst. Wethouder Berkhoff: Er zijn heldere regels voor de geluidsoverlast. Die zijn zowel bij de verenigingen als bij de stichting bekend. Incidenteel wordt er nog wel van afgeweken. Daar krijgt de gemeente dan een melding van.
- De heer Volkers heeft nog een vraag over de gerechtelijke uitspraak met betrekking tot projecten die grenzen aan Natura-2000-gebieden. Hij wil weten hoe groot de afstand tussen die projecten en de genoemde natuurgebieden moet zijn. Betekent de uitspraak dat in de hele gemeente Heerde alle nieuwe projecten plat komen te liggen? Wethouder Berkhoff: Het raakt inderdaad de hele gemeente. Heerde grenst zowel aan de oostkant als aan de westkant aan Natura-2000-gebieden en de rechter had het niet over korte afstanden van 15 meter of zo. De wethouder heeft onlangs nog met het ambtelijke apparaat besproken welke initiatieven er liggen en hoever de gemeente daar op dit moment mee kan gaan. Duidelijk is dat het college bij alle nieuwe aanvragen niet verder kan gaan dan een positieve grondhouding. Met de omgevingsvergunningen ligt het erg ingewikkeld. In de PAS-berekeningen telt ook de inzet mee van mensen en materieel. Bestemmingsplannen zullen meer kans van slagen hebben als de nieuwe rekenmethodiek

komt, die zal voortvloeien uit de acties van de commissie-Remkes. Daarbij valt onder andere te denken aan de herontwikkeling van de Willem-Alexanderschool. Voor dat project wordt het ontwerpbestemmingsplan nu voorbereid, maar het is verstandig om dat ontwerp pas in procedure te brengen als er meer duidelijkheid komt van de kant van de regering. Er zal in Den Haag toch wel een tussenoplossing moeten worden bedacht om de grote woningbouwopgave die er ligt te kunnen realiseren. Omgevingsvergunningen die al onherroepelijk zijn, kunnen gewoon worden uitgevoerd. Dat geldt bijvoorbeeld voor de gecombineerde vergunning voor De Kolk, die door de Raad van State is goedgekeurd.
- De heer Mateman wil graag een reactie van het college op de brief van de provincie van 22 augustus. In die brief staat dat met Hattem en Heerde is gesproken over zorgen met betrekking tot financiën en samenwerking. Met name de bijlage roept het beeld op dat Heerde het slechtste jongetje van de klas is. Volgens het CDA doet dat deze gemeente geen recht. Er zijn meer gemeenten die hun financiën niet op orde hebben. Verder heeft Heerde in 2015 een duidelijke koers bepaald als het om samenwerking gaat. Misschien is het een idee om het betreffende document een keer onder de aandacht van de gedeputeerde te brengen. Als de gemeente een brief terugschrijft, zet dat de zaak misschien te veel op scherp, maar het CDA wil wel aangeven dat dit epistel de fractie onaangenaam heeft getroffen. Het gaat om een openbare brief, die naar alle gemeenten in de provincie is gestuurd. Wethouder Meijer denkt niet dat dit het moment en de plaats is om inhoudelijk op de brief te reageren. Het advies dat destijds in gezamenlijkheid tot stand is gekomen, staat helder op het netvlies van het college. In de gesprekken die gaan volgen, zal dat zonder meer aan de orde komen.
- De voorzitter constateert dat een aantal keren een vraag is gesteld die bestemd is voor een wethouder die niet aanwezig is. Misschien is het wijs om de vragen voor de rondvraag voortaan schriftelijk in te dienen. Als dat nu was gebeurd, hadden de vragen voor wethouder Çegerek meteen beantwoord kunnen worden. De voorzitter geeft deze suggestie mee voor het fractievoorzittersoverleg van morgen. Daarin zullen de vergaderregels aan de orde komen.

17. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.26 uur en wenst iedereen nog een fijne avond.